

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Knollen en Bollen in het Bos

Wie regelmatig in het Ulvenhoutse Voorbos wandelt heeft me de afgelopen weken met een klas van de Rosmolen kunnen zien lopen. Als NatuurWijzer in het bos leren in de natuur, met de natuur, van de natuur. Met de jongere kinderen duiken we vooral in de beleving en verwondering. Met de oudere groepen vertrekken we vanuit die beleving & verwondering en wordt kennis en kunde gekoppeld. Het is prachtig om

'Laarzenfoto' vanwege 'privacy'.
Boomstronk, leerzaam speelparadijs!
Foto: Henk Wanders

bijvoorbeeld over de bouw van een plant te hebben. De jongere groepen weten allemaal feilloos, wortel, stengel en blad te benoemen. En als we het over wortels hebben dan komen al snel de grote oranje worteltjes van thuis in de gedachten. Ik ga zitten en heb een tasje met allerlei wortels die we in de keuken gebruiken bij me. Ik zeg dat ik ze Knollen en Bollen ga laten zien. Nieuwsgierige oogjes loeren al over het randje van de tas. Als eerste komt daar natuurlijk de penwortel van de winterpeen uit. Ik snij hem door en laat zien dat ook daar een ringetje in zit. "Net als de jaarringen bij bomen!" wordt enthousiast geroepen. Dan komt er een witte wortel uit de tas. Verbaasd kijken de kinderen naar dit vreemde verschijnsel; een pastinaak. Ook een penwortel en die wordt weer steeds meer door de papa's en mama's gebruikt. Vervolgens komt de aardappel tevoorschijn; het voorraadkastje met reservevoedsel voor de plant. "Kun je die eten?" vraagt een hongerig knaapje. "Nog niet, deze moet je eerst koken anders kun je er een beetje ziek van worden". De blikken gaan alweer naar de tas. Welke verrassing zou er nu uit komen? Een klein paarsrood knolletje met een paar blaadjes eraan en een dun puntig slietje met piepkleine haartjes eraan tover ik naar boven. Ook die is bekend bij de meesten. Uit volle borst schettert het uit de mondjes; "een radijsje, een radijsje, een radijsje!" Stiekem geen wortel maar een ondergronds deel van de stengel dat opzwelt tot het knolletje. Een snel handje kan niet meer wachten en ritst de volgende bol uit de tas; een ui. Stoer roept er eentje; "lekker!" Ik snij hem in de lengte door en laat zien dat de ui uit laagjes bestaat. Die laagjes noemen we rokjes. Ook de bol is een opslag van reservevoedsel waardoor de ui, net als de narcis, in de lente snel kan groeien en tot bloei kan komen. Familie van de ui is de knoflook en dat is de volgende die uit de tas komt. Hier zijn de rokjes al uitgegroeid tot eigen kleine bolletjes; de teentjes. Als laatste haal ik een vreemd gevormde knol naar boven. Beige met allemaal dikke vertakkingen en uitstulpingen. Ik snij een stukje af en even is het stil. Dan ruikt een meisje de bekende geur en roept; "he, dat ruikt naar mama haar thee! Dat is gember!" Ik vertel dat gember een wortelstok is die

onder de grond alle kanten uit groeit en waar weer nieuwe plantjes op allerlei plekken boven de grond uit komen. Als laatste pak ik een zakje met snoepworteltjes en vraag een jongetje of hij die uit wil delen. Al snoepend lopen we verder en komen 'toevallig' langs een omgevallen boom. We lopen ernaartoe en aandachtig kijken we naar de grote stevige wortels die vertakken in dunnere wortels en in weer dunnere wortels totdat we zelfs de allerduinste worteltjes zien. Het lijken wel haartjes, zo dun. We lopen weer een

stukje verder en ik haal voorzichtig een plantje met klein geel bloemetje uit de grond. De voorste kinderen kijken nieuwsgierig en ik vraag de achterste of ze hun babytijd nog herinneren. “Wat had je toen vaak in je mond?” Ik maak een gebaar bij mijn mond en het kwartje valt; “Een speentje!”. “Precies!” zeg ik. Dit plantje is daarnaar vernoemd om dat hij net als de aardappel, ook kleine knolletjes maakt die op speentjes lijken. De aandacht is lang genoeg geweest. Er moet weer gerend en geklauterd worden en we komen bij een mooie, omgevallen boomstam over een slootje. De kinderen weten het al, gooien hun tas bij de Eik en klimmen op de stam. Ik sta erbij en kijk ernaar. Wat is het toch fijn om in het bos te zijn!

Henk Wanders-NatuurWijzer,
www.natuurwijs.nl

Markandalletjes

* Weer of geen weer: weer koppel ooievaars boven Boswachters in Markdal! Laat, maar altijd welkom! Nu twaalf nesten rondom Breda bezet, vier meer dan vorig jaar. Dus broedsels afwachten. Chaams Broek wacht al twintig jaar met lege nestpaal, moed houden!

* Dieptreurig nieuws voor Pluktuin Wortels in Breda. Grond door GOB gegund aan paar Markdalstraat bungalows. Moet uitzicht op puur kruidenrijke natuur worden. Zou gemeente nog de 250 deelnemers en Veerle's Pluktuin redden met andere geschikte locatie?

* Eerste Gierzwaluw op Bleeke Heide (Walter Appels). Vijftig Oeverzwaluwen Castelreesche Heide (Stijn, Jozef Leestmans). Honderd in Markdal (David Janssens). Vier prachtig zingende Nachtegalen in Merkske/Broskens (J vd Schans), om hele meivakantie van te genieten!

.Boswachters op boerderij Kaat van Haperen toch nog bekroond door nieuw koppel ooievaars!